

HRVATSKI *glasnik*

Godina XX, broj 43

28. listopada 2010.

cijena 100 Ft

Foto: Branka Pavić Blažetin

Pečuški X. međunarodni kroatistički
znanstveni skup

Komentar

Još godinu dana

Hrvatska i mađarska javnost godinama živi u velikoj neizvjesnosti kada je u pitanju objelodanjivanje novoga dvosmjernog – hrvatsko-mađarskog, mađarsko-hrvatskog – rječnika, koji bi popunio dugogodišnju prazninu. Iako je to pitanje već više godina na dnevnom redu, još uvijek nam nije jasno zbog čega i zbog koga se na njega čeka godinama.

Na posljednjoj sjednici Skupštine Hrvatske državne samouprave, održanoj u rujnu ove godine u Vlačićima na otoku Pagu, na temelju usmenog izvješća ravnatelja naše izdavačke kuće „Croatica“, koja je odgovorna za izradu rječnika s mađarske strane, zaključeno je kako bi on mogao biti pripremljen za tisak do kraja 2011. godine.

Rječnik se radi u suradnji s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje, koji je svoj dio poslao već odradio. Nažalost, radovi s mađarske strane nisu išli tako glatko, organizirano, pa se tek trebaju privesti kraju, a na tome zdušno rade dr. Ernest Barić i dr. Janja Prodan.

Bilo kako bilo, raduje nas vijest kako bi on mogao biti tiskan do kraja 2011. godine. Međutim uistinu začuđuje kako ni 20 godina nakon demokratskih promjena, nakon osamostaljenja i neovisnosti Republike Hrvatske još uvijek nemamo rječnik koji bi zadovoljio civilizacijske potrebe prema suvremenom stanju obaju jezika.

Naime izrada dvosmjernoga hrvatsko-mađarskog rječnika međudržavni je projekt, ili bi to barem trebao biti, stoga se pitamo kako to nije dobilo odgovarajuću pažnju, a izrada rječnika veću materijalnu i stručnu potporu, posebno s mađarske strane.

Postojeći, zastarjeli ili opsegom premali rječnici ne mogu zadovoljiti suvremene potrebe čak ni na razini općega leksika, a još manje suvremenoga strukovnog nazivlja. Stoga će dugo priželjkivani rječnik, planiran s četrdeset tisuća riječi, pridonijeti kako lakšem sporazumijevanju dvaju naroda, građana dviju država, unapređenju suradnje na polju gospodarskih, kulturnih, književnih i inih veza, kao i studentima, profesorima i učiteljima hrvatskoga jezika, a ne u posljednjem redu i raznovrsni znanstveno-istraživački rad. Dakle još malo strpljenja.

Hrvatsko-mađarski dvosmjerni rječnik mogao bi biti tiskan do kraja 2011. godine.

Živi bili, pa vidjeli!

S. B.

„Glasnikov tjedan“

Ponedjeljak je, ne radi mi internet, upravo sam se vratila kući s izvanredne sjednice skupštine HDS-a kojoj se odazvalo 29 zastupnika, a održana je u Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu. Izvanredna sjednica Skupštine imala je tek dvije, ali važne, točke dnevnoga reda; prva: donošenje odluke o financiranju projekta DAOP-4.2.1./C-09-2f-2010-0001

„Izgradnja đakčkog doma i vrtića u Santovu“, a druga: modificiranje Proračuna HDS-a za 2010. godinu. Dana 20. ožujka ove godine donesena je, kako to voli kazati Skupština HDS-a i njezin predsjednik, „politička odluka“. Naime odlučeno je da se udovolji obvezujućim vremenskim rokovima „Izgradnje đakčkog doma i vrtića u Santovu“. Donesena je odluka o izdavanju dodatnih sredstava za nastavak projekta, kako sve ono što se dotada učinilo u zadnje tri godine i u što je bilo uloženo približno 25–30 milijuna forinti, ne bi palo u vodu. Skupština je podržala nastavak projekta i izdvojila dodatnih pet milijuna, ali je donijela odluku i da se počnu pregovori o produljenju rokova i spašavanju postojećih sredstava te kazala kako je potrebno pribaviti i jamstva dviju vlada za sufinanciranje onoga iznosa kojega nema. Danas je jasno da se radi od oko 110 milijuna forinti. Naime cijeli projekt izgradnje stoji 268 221 074 milijuna forinti. Projekt je započet 1. kolovoza 2009, a završava 31. kolovoza 2011. godine. Zidovi već visoko stoje u Santovu, garancija nema, a

novac je itekako potreban za nastavljavanje i, naravno, završetak radova. Hrabre sreća prati, kaže narodna poslovice. Neka tako i bude. Trenutni strahovi nisu preplašili Skupštinu jer je s velikom većinom glasova (27) izglasovala obadvije točke dnevnoga reda, što znači da će pronaći načine i vidove nabave sredstava za isplatu dospjelih računa te za nastavak i završe-

tak radova na projektu „Izgradnja đakčkog doma i vrtića u Santovu“. Očekuje se pomoć i pisma namjere o pomoći dviju vlada, u igri je i dizanje kredita ako se pokaže potreba. Naime isplaćeno je 60 milijuna forinti, ali tu je i račun od 50 milijuna forinti koji treba podmiriti u roku od 60 dana, točnije do 26. studenoga. Ako nam vlade daju svaka po 15 milijuna do kraja ove godine kao predujam, i uz izdvojenih oko 27 milijuna vlastitog udjela, onda i ne trebamo dići kredit. Možda tek za iduće faze izgradnje, ali to je već druga priča. *Step by step.* Sljedeći račun stiže 26. prosinca i mora se isplatiti u veljači. VÁTI dodijeljenih 69 852 764 milijuna daje po obrocima koji čine 29% troškova pojedinih faza gradnje. Skupština je na izvanrednoj sjednici izglasovala i prvu i drugu točku dnevnoga reda, tj. modifikaciju proračuna, koja omogućuje nastavljavanje radova u Santovu, te zadužila Odbor za financije da počne pregovore oko kratkotrajnog kredita s bankom.

Branka Pavić Blažetin

POZIV

na Susret hrvatske mladeži

SUSRET HRVATSKE MLADEŽI tradicionalna je priredba Odbora za mladež i šport koja okuplja mlade Hrvate iz svih naših regija. Prvi put priređuje se u okviru državnog Dana Hrvata, 20. studenoga 2010. godine u pomurskome Keresturu.

U sklopu Susreta priređujemo OKRUGLI STOL pod naslovom *Položaj i uloga mladih u životu hrvatske zajednice u Mađarskoj*, u Keresturu, 20. studenoga 2010. godine, od 15 do 17 sati u Osnovnoprosvjetnome središtu „NZ“ (Kossuthova 16).

Gosti: predstavnici hrvatskih regija i udruga hrvatske mladeži u Mađarskoj

Teme:

- Mladež u Pomurju, predstavljanje regije domaćina
- „Orijentacija: prema hrvatstvu ili mimo?“ – Iskustva hrvatske mladeži u proteklom razdoblju
- „Kako dalje iza mature ili diplome?“ – Prijedlozi hrvatske mladeži radi boljeg povezivanja i uključivanja u društveni život hrvatske zajednice u Mađarskoj
- Zaključci Susreta.

Nakon Susreta srdačno Vas pozivamo na prigodni program tradicionalnog Dana Hrvata u Mađarskoj, koji će se prirediti u suorganizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj. Molimo Vas da nam do **3. studenoga 2010.** potvrdite svoje sudjelovanje na okruglome stolu.

Kontakt-osoba: Eva Mujić, referentica HDS-a, telefon: 06-1/303-6094,
e-mail hrsamouprava@chello.hu.

Europski projekt „Puna zdela” Dani dobavskog ljuka i ekološke proizvodnje

„Dobravski črljeni ljuk mora postati hrvatska robna marka”

U subotu i nedjelju, 21. i 22. kolovoza, Donja Dubrava mirisala je na luk i zdravu hranu. Mirisala je na jela od ekološki uzgojenih proizvoda koji su se spravljali u sklopu turističke i kulinarske manifestacije IPA prekograničnoga programa Hrvatska Mađarska, imena „Gdje rijeke spajaju”, a u sklopu jednog isječka „Puna zdela” u koji su uključene s hrvatske strane općine Donja Dubrava, Donji Vidovec i KUD Goričan, a s mađarske su to Sumarton, Serdahel, Mlinarci i Kerestur. „Puna zdela” ovoga je puta ponudila manifestaciju IV. „Dani dobavskog ljuka i ekološke proizvodnje” koju su uzorno organizirali tamošnja Općina, serdahelska Mjesna samouprava i KUD Goričan, a uza suorganizatore Udruge Duga, društva za biološko-dinamičko gospodarenje Čakovec. Partneri su projekta bili KUD Seljačka sloga D. Dubrava, LD Fazan D. Dubrava, ŠRD Štuka D. Dubrava, Ribičko društvo Mlinarci. UHVDR Općine D. Dubrava, Općinsko društvo Crvenoga križa D. Dubrava, mjesno Društvo žena i umirovljenika, Udruga Međimurska lastavica D. Dubrava, TZ Međimurske županije i Grada Čakovca, te tvornica JIL sokovi d. o. o. D. Dubrava.

U subotu navečer u Domu kulture „Zalan” brojni su gosti i uzvanici mogli pribivati Stručnoj tribini na kojoj su govorili Josip Sabol iz Donje Dubrave te gosti skupa Zlatko Matotan i dr. Josip Haramija. Predstavljena je proizvodnja „dobavskog ljuka”, vrste luka i njegovo značenje u čovjekovoj prehrani, spremanje i čuvanje luka za zimsko razdoblje, a bila je i rasprava o održanim temama, nakon čega je obitelj Nenada Lisjaka iz Donje Dubrave predstavila osnovna jela od luka. Brojnim gostima i uzvanicima u ime domaćina obratio se načelnik općine Marijan Varga.

Dvorište Doma kulture „Zalan” već tijekom nedjeljnoga prijepodneva bilo je krcato štandovima izlagača prehrane za koju su organizatori rekli da budućnost znači. Uslijedilo je svečano otvaranje na kojem su svojom

Svečano otvaranje

pjesmom oduševile članice Pjevačkoga zbora tamošnje umirovljeničke podružnice, a dvorište su dobro napunili ljubitelji i proizvođači zdrave hrane iz Čakovca, došli su oni iz Slovenije i Mađarske. Sve njih pozdravili su domaćin Marijan Varga te Stjepan Tišler, predsjednik mađarskih pomorskih općina Muramente, koji je govorio o projektu „Puna zdela” što ga je EU poduprla sa 130.000 eura. Današnja je proizvodnja hrane zahtjev, a proizvodnja ekološke hrane naša je budućnost. Donju Dubravu pamtim kao malac jer se uvijek spominjala po najboljem luku i upravo svima nama je želja da nas Europa po tom luku prepozna – naglasio je otvarajući manifestaciju zamjenik međimurskog župana Anđelko Horvat.

Javna tribina i predavanje o luku i ekološkoj proizvodnji te o značenju ekološke proizvodnje i njezine zastupljenosti u ukupnoj proizvodnji bila je protkana predavanjem prof. Željka Sobotke, tajnika društva Ljekovito bilje iz Zagreba, koji je u završnom obraćanju naglasio kako je luk tajna obiteljske sreće. Tribina je pobudila nezapamćeni interes posjetitelja kao i kušanje jela od luka

Josip Sabol,
glavni organizator manifestacije

u čijoj su se pripravi istakle pojedine mjesne udruge. U tome je kroza sve vrijeme bitnu ulogu imao Josip Sabol, najpoznatiji obiteljski uzgajatelj ekološkog povrća, koji kaže kako je ljubav prema tradicionalnom uzgoju luka prekrasna spona u povezivanju mladih i starih naraštaja. U tome je nemjerljivu ulogu imala i njegova prerano preminula supruga Slavica koja je u tijek proizvodnje luka uključila i svoju djecu. Josip je danas vjerni nastavljatelj zajednički započetoga projekta, a što je najvažnije, sve stečeno znanje o proizvodnji luka nudi zainteresiranima. – Kada je luk dospio u Donju Dubravu, odmah je zauzeo počasno mjesto među povrtnim kulturama. Nekada je dubavska polja krasila tradicionalna poljoprivredna kultura, „dobravski črljeni ljuk”, saden, uzgajan, bran i pleten rukama vrijednih i spretnih „dobravskih ljukarica” podvukao je Sabol. Raduje i to što smo neke od njih vidjeli u ulozu prodavačica u vijence spletenog luka i češnjaka.

Manifestacija je bila začinjena gastronomskim predstavljanjem i natjecanjem u spravljanju hrane od luka uz nastupe KUD-a domaćina, Goričana i Kaniže.

Ocjenjivanja

Posebno povjerenstvo manifestacije ocijenilo je najuredniji štand. Imao ga je Stanislav Trstenjak iz Svetog Martina na Muri. Posebnu nagradu za štand dobila je Učenička zadruha Pupojčak Osnovne škole D. Dubrava. Za najproizvod proglašen je luk s krastavcima proizvođačice Bernarde Orehovec iz Čakovca. U kuhanju su najbolji bili kuhari mlinaračkoga Ribičkog društva. Kuhali su riblji paprikaš začinjen lukom. Drugo mjesto pripalo je lovcima domaćeg Fazana za lovački gulaš od veprovine, a treće Općinskomu društvu Crvenoga križa D. Dubrava za lukovu juhu.

Pobjednici iz Mlinaraca

Interes za jela od luka

Pečuški X. međunarodni kroatistički znanstveni skup

Dosljedna znanstvena politika pečuških kroatista u proteklih dvadeset godina u suglasju je s razvijanjem znanstvenog kadra Hrvata u Mađarskoj i promicanja jezika, kulture, književnosti, metodike, školstva Hrvata u Mađarskoj te njihova ubaštinjenja u znanstveni prostor matične domovine Hrvatske, a jednako tako istovremenoga neprekidnog unapređenja izvan nje. Rečeno je potvrdio dvodnevni X. međunarodni, dvogodišnji kroatistički znanstveni skup održan od 21. do 22. listopada u Pečuhu, u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti. Skup je održan u središnjici Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti, a tomu glasovitom kroatističkom susretu, danas najvećem i najprestižnijem kroatističkom skupu izvan granica Hrvatske, s tradicijom dugom dva desetljeća, nazočilo je pedesetak izlagača iz više zemalja: Mađarske, Hrvatske, Srbije (Vojvodine), Austrije..., i više hrvatskih Sveučilišta (Zagreb, Rijeka, Zadar, Osijek...), Zavoda za kulturu Hrvata u Vojvodini, Panonskog instituta, Sveučilišta Savaria, bajske Visoke učiteljske škole...

Skup je otvorio ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, a sudionicima su se obratili: prodekanica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Zsuzsanna Gerner, akademik György Kosztolányi, predsjednik HDS-a Mišo Hepp i predstojnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Dinko Šokčević.

Skup je otvorio ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, a sudionicima su se obratili: prodekanica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Zsuzsanna Gerner, akademik György Kosztolányi, predsjednik HDS-a Mišo Hepp i predstojnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Dinko Šokčević.

Nakon svečanog otvaranja Skupa plenarna su izlaganja održali Krešimir Bagić sa zagrebačkoga Sveučilišta: Igra riječima (oblici i funkcije); Branko Kuna s osječkoga Sveučilišta: Politička korektnost – prostor između tolerancije i ideologije; Stjepan Blažetin s pečuškoga Sveučilišta: Hrvatska književna historiografija i književnost Hrvata u Mađarskoj. Slijedilo je predstavljanje dviju knjiga zbornika: *IX. međunarodni kroatistički znanstveni skup, Zbornik radova, Pečuh, 2010* koji je predstavila Diana Stolac s riječkoga Sveučilišta, te zbornika *Đakovački susret hrvatskih književnih kritičara, Zbornik XII, Đakovo, 2010* koji su predstavili Tatjana Ileš s osječkog Sveučilišta, i u ime njegova izdavača Mirko Čurić.

Skup su odlikovala izlaganja koja su imala za temu položaj jezika, pisma, književnosti, povijesti Hrvata u Mađarskoj... Najveći je to kroatistički skup izvan Hrvatske koji širi dobar glas o Hrvatima iz Mađarske na način koji je najbitniji za nas, naime svi sudionici nose informacije o nama, što radimo, što smo uspjeli napraviti, koje knjige objaviti. U Hrvatskoj u bilo kojoj sveučilišnoj središnjici ljudi, istraživači, sveučilišni profesori koji rade na kroatističkim katedrama znaju za Odsjek za hrvatski jezik i književnost pečuškoga Sveučilišta, za Znanstveni zavod Hrvata u

Mađarskoj, i upravo je to najveći doprinos ovakvih znanstvenih skupova, kaže ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Bitno nam je da barem 40% sudionika na Skupu budu naši domaći autori, znanstvenici, istraživači, naše domaće snage. Tako je to bilo i ove godine, i to je bit našega Skupa. Smatramo važnim da se to manifestira u svijesti naših ljudi i u svijesti znanstvene elite u Hrvatskoj, kaže ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin.

Svi dosadašnji pečuški skupovi po broju sudionika bili su približno istog opsega, tematski se koncentriraju oko: svekolike povijesti, književnosti, jezika, kulture Hrvata u Mađarskoj; hrvatsko-mađarskih književno-kulturno-povijesnih odnosa te suvremene jezikoslovne i književno-znanstvene, književno-povijesne kroatistike. Ovogodišnji je imao posebnu tematsku jedinicu koja se bavila temom: 20. godina pečuške kroatistike. Projekt Znanstvenog zavoda i Odsjek za kroatistiku započeo je u suradnji s Đakovačkim susretom književnih kritičara i znanstvenicima s osječkoga Sveučilišta u lipnju ove godine. Pokušalo se vrednovati pečuški doprinos hrvatskoj kroatistici uopće, a nastavak priče zbio se na pečuškome kroatističkom skupu izlaganjima vezanim za uspjeh pečuške kroatistike, Odsjeka za hrvatski jezik i književnost te Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

Svaki se skup organizira najmanje iz dva razloga: kako bi se pružila mogućnost hrvatskim znanstvenicima u Mađarskoj da prikažu rezultate svojih istraživanja i da ih mogu mjeriti s najnovijim kroatističkim dostignućima, jer je jedino na taj način moguće napredovati; drugi je cilj pružiti mogućnost nastupa i uspostavljanja kontakata mladim istraživačima, prijeko potrebnih kako bi se mogao obavljati bilo kakav znanstveni rad, a pogotovo rad na hrvatskom jeziku. Stoga svaki put šaljemo pozive svim onim istraživačima koji rade i djeluju, objavljuju na hrvatskom jeziku u Mađarskoj kazuje Stjepan Blažetin.

Pečuški je Skup vid povezivanja s matičnom državom i tamošnjim znanstvenim radionicama, ali i s Hrvatima iz susjednih zemalja. Tako se pokazuje, ali i dokazuje kako i u hrvatskim manjinskim sredinama teče ozbiljan znanstveni rad, kaže Dinko Šokčević, predstojnik Odsjeka za kroatistiku i ravnatelj Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu. Skupu je nazočio velik broj bivših studenata Odsjeka koji istražuju i rade i u Mađarskoj i u Hrvatskoj. Odgajanje znanstvenog kadra uvijek je bio prioritet donedavnog ravnatelja Znanstvenog zavoda i predstojnika Odsjeka Ernesta Barića, a taj se

posao i danas nastavlja. Pruža se prilika mladim istraživačima u nadi kako će to pozitivno utjecati na njihov znanstveni razvoj.

Kroatistika u Pečuhu posljednjih dvadeset godina radila je kako treba i postala priznatom znanstvenom radionicom, kaže Dinko Šokčević, te dodaje: Kada to kažem, onda mislim na to kako svi koji rade na ovoj Katedri imaju visoki znanstveni rejting kako u znanstvenim krugovima matične domovine, tako i ovdje u Mađarskoj, i u susjednim zemljama. Važno nam je promovirati kulturu, jezik, književnost. Ove godine bavimo se i problematikom jezične politike i jezičnom situacijom Hrvata u Austriji, Mađarskoj i Vojvodini, upoznajemo hrvatsku znanstvenu javnost s našim problemima na tom području, govorimo i izlažemo na tu temu, a naši stručnjaci se itekako dobro razumiju u znanstvenu analizu te problematike.

Nakon rada po sekcijama i završetka prvoga dana, sudionici Skupa u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe, gdje je sjedište Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, pribivali su otvaranju izložbe Dolazak u baštinu, Jacopo Tintoretto. Izložbu je otvorio autor izložbe akademski slikar Josip Zanki.

Branka Pavić Blažetin

„Dolazak u baštinu”

Projekt „Dolazak u baštinu” Sveučilišta u Zadru, Odjela za izobrazbu učitelja i odgojitelja, čiji je direktor Robert Bacalja, umjetnički direktori Josip Zanki i Bojana Vukojević, a kustosica projekta Jasna Jakšić, započeo je prije četiri godine. Bavi se tematiziranjem prvoga hrvatskog romana „Planine” u kontekstu suvremene umjetničke prakse. Tema četvrte radionice projekta održane u lipnja 2010. godine bila je refleksija slike Jacopa Tintoretta „Ugarsko osvajanje Zadra” na djelovanje umjetnika u mediteranskom i bliskoistočnome kulturnom krugu. Čuveno platno baroknoga slikara nalazi se u „Salla dello scrupolo” Duždeve palače u Veneciji. Slika na određeni način simbolizira povijest Zadra na razmeđu Istoka i Zapada, Bizanta i Venecije, Otomanskog Carstva i kršćanske Europe. Nakon Ugarskog „osvajanja” Zadar su, da podsjetimo, kao protuuslugu Veneciji za iznajmljivanje brodova, zauzeli križari, a napokon početkom 15. stoljeća uz ostatak Dalmacije bio je besramno prodan Mlecima. U vrijeme kad Petar Zoranić piše svoje „Planine” Turci prodiru sve više na zapad tako da Zadar i okolica postaju granično ratno područje. Prapočetak svih tih događanja bili su križarski ratovi, kao paradigmatična točka u kojoj je došlo do isprepletanja religijskih i civilizacijskih elemenata istočne i zapadne civilizacije. U projektu se posebno posvetila pozornost uklapanju nasljeđa i baštine kultura iz kojih umjetnici dolaze, s baštinom i naslijeđem Zadra. Umjetnička djela nastala za vrijeme projekta i prije njega bila su predstavljena trima različitim kustoskim koncepcijama u crkvi Sv. Donata i u crkvi Sv. Dominika u Zadru, a 21. listopada u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe, u sjedištu Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, a u sklopu X. pečuškoga međunarodnog kroatističkog skupa održanog u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, i Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti. Izložbu je otvorio akademski slikar Josip Zanki. Sudionici su projekta bili: Marko Tadić, Zlatan Vehabović, Ivan Fiolčić, Iva Kovač, Elvis Krstulović, Kristina Lenard, Khaled Hafez, Wolfgang Buchner, Roza El Hassan i Salam Haddad. Njihovi su radovi izloženi i u Pečuhu. Radovi nastali u zadarskim radionicama ostaju u zalihi Sveučilišta u Zadru, a Josip Zanki raduje se suradnji sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj i Sveučilištem u Pečuhu.

Branka Pavić Blažetin

Sporazum suradnje med Hrvatskim centrom u Beču i Croaticom u Budimpešti

Hrvatski centar u Beču, kade su po otvaranju novih prostorijev za novu knjižnicu u Schwindgasse 14, je sada i svetačno otvorio centralnu hrvatsku biblioteku u Beču (21. oktobra). U svrhu čim boljega funkcioniranja ove knjižnice, ali pred svim i za čim bogatiju ponudu knjig i drugih izdanj, peljačtvo biblioteke, na čelu s glavnom tajnicom Gabrielom Novak-Karall, išće i suradnju s drugim sličnim ustanovami, naravno, i s izdavačkim kućami. Takova suradnja se je sada ugodala s Croaticom u Budimpešti.

Kako je prilikom potpisivanja ovoga »Sporazuma suradnje« istaknuo tajnik Hrvatskoga centra Petar Tyran: „Ov sporazum je mišljen kao početak dugoročne suradnje, i Hrvatski

centar nudi Croatici mogućnost plasiranja nje izdanj u svoji prostorija u Beču kao i mogućnost promoviranja i promicanja publikacijov Croatiace na bečkom i austrijskom tržiš-

ću putem organov Hrvatskoga centra.” Uza to će i jedno od virtualnih sidišćev Croatiace biti u Hrvatskom centru u Beču, Schwindgasse 14. Povodom ovoga značajnoga dana za ovu centralnu krovnu hrvatsku udrugu u centru Beču predsjednik Hrvatskoga centra u Beču mag. Tibor Jugović i ravnatelj izdavačke kuće Croatica u Budimpešti Čaba Horvath su 21. oktobra potpisali ov međusobni „Sporazum suradnje”. U sporazumu bilježi da Croatica donira po jedan primjerak svakoga svojega izdanja središnjoj hrvatskoj knjižnici „Centar biblioteka — Franjo Rotter” čim zainteresiranoj publici omogućuje pristup svojim izdanjem kako u Beču i Gradišću, tako i u Austriji.

Kao prvi čin Čaba Horvath je povodom potpisivanja sporazuma donesao velik paket knjig i nosačev zvuka, a tim je i konkretno započela suradnja Croatiace s Hrvatskim centrom.

(Petar Tyran)

Spravišća hrvatskih predsjednikov u Gradišću

Minuli vikend u Koljnofu i Hrvatskom Židanu su se našli predsjednici hrvatskih manjinskih samoupravov u Jursko-mošonsko-šopronskoj i Željeznoj županiji, na inicijativu Čabe Horvatha, predsjednika Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, zavolj približavajućih izborov za poslanike u Hrvatsku državnu samoupravu i županijske manjinske samouprave. U sjevernoj županiji samo u Bizonji ter Koljnofu je došlo do promjena predsjednikov HDS-a. U najsjevernijem selu peljanje Hrvatov je prikzeo, kot načelnitvo pred četirmi ljeti, od Matije Šmatovića, sadašnji načelnik Robert Kam-

merhofer. U Koljnofu je dosad Geza Völgyi stao na čelu HMS-a, od prošloga tajedna Ingrid Klemenšić je predsjednica. U drugi mjesti predsjednici su ostali isti kot u prošlom periodu, tako u Vedešinu Ferenc Völgyi, u Kemlji Marija Nović-Štipković, u Starom Gradu Jožef Tolnai, u Šopronu dr. Franjo Pajrić, na Undi Štefan Kolasar, a u Umoku Joško Jurinković. Zastupnici Hrvatske manjinske samouprave u Juri krenuli su na posebnoj listi Hrvatskoga društva Győr, predsjednik im je István Sándor Bódis. Na koljnofskom spravišću, čim su dalje koraknule minute, tim je užarenija nastala atmosfera i zbog

izbornoga pisma dr. Franja Pajrića, ki je traživo da spametno i mudro se odlučuje o osoba u vrhovno i županijsko predstavništvo. O krajnjoj listi zastupnikov se je odlučilo utorak na još jednom sastanku, ali do odobrenja te liste od predsjedništva Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, imena se ne daju van za širju javnost. Pred velikom manifestacijom Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, Glas Gradišća, u židanskom Staračkom domu su se strefili i predsjednici Željezne županije. Na ovom području u Plajgoru i Petrovom Selu bilježimo novosti, a ovom prilikom smo upoznali i zastupnike Turnja, kade je osnovana dvanaesta Hrvatska manjinska samouprava u našoj županiji. U Plajgoru stari-novi načelnik Vince Hergović će se odsad skrbiti i za manjinske posle, u Petrovom Selu je za predsjednicu odibrana Ana Škrapić-Timar. U Turnju, u sastavu zastupništva Gabora Horvata, Marijane Suklič-Németh i Elvire Benčić-Horvat, će Tamaš Ostrošić diktirati tempo svojim suradnikom. U Bika Janoš Virag, Čepregu Marija Kralj-Kiss, u Gornjem Četaru Joško Šaller, u Hrvatski Šica László Kovács, u Hrvatskom Židanu Štefan Krizmanić, u Kisegu Šandor Petković, u Nardi Julija Bošić-Nemet, u Prisiki Pave Nickl, u Sambotelu Laslo Škrapić su ostali na funkciji. Na ovom susretu mirnim putem i tajnim glasovanjem je došlo do krajnjega rezultata, ki bi bili najsposobniji zastupati gradišćanske interese na viši forumi. - Tiho -

Hrvatski predsjednici i zastupniki u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji s peljačtvom DGHU-a

Tjedan Hrvata u Kaniži

Hrvatski kulturni programi, predstavljanje Pomurskoga kajkavskog rječnika, izrada vezova i cimera, misa na hrvatskom jeziku i koncert hrvatskih crkvenih pjesama, predstavljanje pomurske gastronomije, plesačnica – sve su to bili sadržaji Tjedna Hrvata u Kaniži, održanog od 18. do 22. listopada. Cjelotjedni program ostvaren je u okviru Europskog projekta KaČa, u kojem kaniška Hrvatska manjinska samouprava sudjeluje kao partner.

Nastup „vrtićaša“

Projekt KaČa za prekograničnu suradnju povezuje dva prijateljska grada, Kanižu i Čakovec, kroz turizam i kulturne manifestacije. Glavni su ciljevi projekta uspostava veza i interakcije između građana obiju regija te jačanje zajedničke svijesti pogranične regije. Jačanje veza između Čakovca i Kaniže želi se postići posjetima između dva grada za vrijeme održavanja kulturnih i zabavnih manifestacija u oba grada. Ujedno će se izraditi zajednički četverojezični program za informiranje građana i web-stranica o turističkim proizvodima obiju regija, što osigurava zaštitu kulturnog nasljeđa, promicanje umjetnosti, kulture i običaja.

Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske manjinske samouprave, radovala se kada su tu manjinsku organizaciju zaprosili da bude partner u projektu i da aktivno sudjeluje u njemu. Po njezinu mišljenju projekt pruža priliku Hrvatima u gradu da dođu u izravan dodir s matičnom domovinom, odnosno s njihovim građanima, da shvate bliskost gradova i njihove mogućnosti povezivanja.

U okviru projekta organizirat će se 11 manifestacija, među kojima je i Tjedan Hrvata u

lovanje manjinske civilna društva, a s hrvatskim programom predstavila se hrvatska skupina Dječjeg vrtića u Rozgonyievoj ulici, predvođena odgajateljicom Magdalenom Andrašek Havasi, i plesna skupina manjinske samouprave.

Drugog dana, na istome mjestu, dr. Erika Rac, jedna od autora Rječnika pomurskih Hrvata, prikazala je znatijelnicima to izdanje.

Treći je dan posvećen hrvatskoj molitvi i crkvenim pjesmama. U bolničkoj kapelici Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale, 20. listopada predvodio je misu, a nakon toga je kaniški Mješoviti pjevački zbor ponudio kraći koncert crkvenih pjesama.

Četvrtak je bio dan ručne radionice. U uredu samouprave žene su prikazale kako su se nekoć izrađivali svadbeni uredi, tj. cimerni, i šivale su razne ukrase s motivom kajkavske ruže. Od tih radova uređena je izložba.

U petak, 22. listopada, na priredbu su stigli i zainteresirani iz Čakovca. Za njih su bila prikazana stara tradicionalna hrvatska jela s lijeve obale Mure, od kojih su bila mnoga poznata i gostima iz Međimurja, no prilikom rasprave o receptima saznalo se da se nekoliko jela ne pripremaju na isti način. Gđa Vargović ukratko je govorila o gastronomskoj kulturi pomurskih Hrvata, a zatim je slijedila plesačnica pod vodstvom Ivana Magdića i u pratnji kaniških tamburaša.

Na priredbu je stiglo i mnoštvo gostiju iz Čakovca, među njima i Nada Mance,

umirovljena učiteljica, koja je za tu priredbu saznala preko glasila i od čakovečkoga Turističkog ureda. Ona je vrlo zadovoljna projektom KaČa, i kad god može, posjećuje njegove programe:

Ja sam i prije surađivala s pomurskim Hrvatima, naime radila sam kao učiteljica u Svetoj Mariji i imali smo dobru suradnju sa Sumartonom, više puta sam bila u mjestu i nadala sam se da ću se i u Kaniži sresti sa znancima. Posebno mi je drago da sam mogla pogledati izložbu, naime prije nekoliko godina istraživala sam kako su se nekada kinčile žene za svadbu u Međimurju, i vidim da je to isto tako i u Pomurju. Izloženi cimerni i venčeri su prekrasni. Vrlo mi je drago da surađuju gradovi. Prije sam živjela u Svetoj Mariji, i to selo je surađivalo s naseljima s lijeve strane Mure, a sada živim u Čakovcu i baš sam sretna da grad surađuje s Kanižom jer ovako se mogu češće sresti s mojim dragim pomurskim Hrvatima.

Sljedeći zajednički program bit će priređen u Čakovcu, kulturna večer najpoznatijega Folklornog ansambla Lado. Na program će otputovati 150-ak gostiju iz Pomurja.

Beta

PEČUH – Udruga baranjskih Hrvata saziva Skupštinu za 3. studenoga, s početkom u 17 sati, u Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu. Dnevni je red sastanak: izbor tajnika Udruge baranjskih Hrvata; donošenje odluke za odličje Saveza Hrvata u Mađarskoj; sastavljanje liste baranjskih kandidata za skupštinu HDS-a; sastavljanje liste kandidata za Hrvatsku samoupravu Baranjske županije; razno.

PEČUH – Zagrebački Tetar Gustl s predstavom „Fino Wino“, u četvrtak, 4. studenoga, s početkom u 19 sati gostuje u Hrvatskome klubu Augusta Šenoae. Dramaturg i redatelj predstave je Željko Zorica, autor glazbe Ivan Koprivčević, a koreografiju i scenski pokret potpisuje Natalija Manojlović. Uloge igraju: Damir Šaban i Ivan Koprivčević.

O predstavi: Koja su autohtona hrvatska vina? Što i kako treba s vinom i što je na kraju i čime se bavi sommelier? Što su o vinu i običajima oko njega govorili naši stari, a što hrvatski pjesnici i pisci? Na ova i mnoga druga pitanja o vinu, odgovaraju glumac Zagrebačkog kazališta mladih Damir Šaban i glazbenik Ivan Koprivčević te redatelj Željko Zorica u kompilaciji tekstova o vinu od Biblije do Krležu.

Predstavljanje tradicionalnih jela

Niz programa Narodnoga sveučilišta Dubrava u Pečuhu, europskoj prijestolnici kulture

Narodno sveučilište Dubrava iz Zagreba, s bogatim programom kulture, gostovalo je od 16. do 19. rujna u Pečuhu, u sklopu projekta „Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010“.

U Hrvatskome kulturnom klubu Augusta Šenoae održana je književna tribina Lade Žigo i Zorana Ferića. U sklopu Festivala baštine, na nekoliko mjesta u gradu održava se program Dječjeg kazališta Dubrava – predstava Dramskog studija „Srce“, te dječja predstava „Povuci-potegni“, koncert i glazbene radionice Hrvatskoga gajdaškog orkestra te koncert duhovne glazbe u Licejskoj crkvi, na kojem su nastupili Aida Vidović Krilanović, mezosopran, i Milo Krilanović, orgulje.

Niz programa ostvaren je organizacijom Središta za kulturu grada Pečuha, Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae i Narodnoga sveučilišta iz zagrebačke Dubrave, te uz zalaganje Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. Prvog dana, 16. rujna, u Hrvatskome klubu Augusta Šenoae predstavila su se dva hrvatska književnika: Lada Žigo i Zoran Ferić. Razgovor s autorima vodila je Mihaela Majcen Majnarić, a tema razgovora bile su aktualne prilike i položaj pisaca danas, njihov kritički stav i komunikacija s čitateljima. Čitani su od strane autora odabrani ulomci iz njihovih još neobjavljenih rukopisa. Istoga dana navečer u Lutkarskom kazalištu Bóbita Dramski studio Dječjeg kazališta Dubrava predstavio je multimedijalni projekt Grupe A

– Srce, ostvaren u suradnji s pečuškim Kulturnim središtem. Riječ je o nastavku uspješnoga lanjskog rada sa skupinom mladih polaznika iz Dramskog studija Dječjeg kazališta Dubrava koji su usvajanjem novih područja scenske umjetnosti napravili predstavu „Dodir“ autorice Dejana Čubrilo. Izvođači su srednjoškolski i studenti velikoga kreativnog potencijala i bio je to iskorak u svijet neverbalnog kazališta isprepletenog elementima suvremenoga plesa. U projektu Srce, primjenom kreativnog učenja, objedinjeni su različiti scenski mediji (svjetlo, video, govor, glazba, pokret) te su se istražile fizičke i emocionalne značajke vidljive ili sakrivene pod pojmom SRCE.

Drugi dan gostovanja Narodnoga sveučilišta Dubrava obilježila je Hrvatskom kulturnom klubu „August Šenoa“ kreativna radionica pod naslovom „Hrvatska tradicijska glazbala“ koju je vodio Stjepan Večković. Navečer je organiziran koncert Hrvatskoga gajdaškog orkestra. Obučeni u tradicijsku nošnju svoga kraja, gajdaši su na starim hrvatskim tradicijskim glazbalima (dvojnice, diplice, bajs, samice, gade, dude) te uz razna druga glazbala (ljerica, mih, diple) odsvirali i otpjevali hrvatske tradicijske pjesme iz raznih krajeva. Orkestar je izveo i autorske pjesme i melodije obrađene na moderniji način u kombinaciji s drugim glazbalima (tambure, violina, bubanj).

Treći dan Dječje kazalište Dubrava obilježilo je nastupom na festivalskoj pozornici Gradskih zidina Barbakan izvedbom igrano-lutkarske predstave u režiji i prilagodbi Marija Kovača „Povuci-potegni“, prema motivima narodne pripovijetke Čudnovata repa. Četvrti dan bio je u znaku glazbe. Naime u Licejskoj crkvi priređen je koncert duhovne glazbe mezosopranistice Aide Vidović Krilanović uz orguljašku pratnju Mila Krilanovića. Izvedena su djela C. W. Glucka, G. F. Handela, I. pl. Zajca, G. Bizeta, J. S. Bacha... Svim programima pribivale su uime Generalnog konzulata, generalna konzulica Ljiljana Pancirov i konzulica za obrazovanje, kulturu i znanost Katja Bakija.

Branka Pavić Blažetin

Preminula pjesnikinja Vesna Parun

U Stubičkim je Toplicama u 88. godini života preminula Vesna Parun, jedna od najistaknutijih hrvatskih pjesnikinja druge polovice 20. stoljeća. Najistaknutije mjesto u hrvatskoj suvremenoj poeziji Parun je zauzela svojom raskošnošću pjesničkog izraza, bogatstvom tema i motiva te stvaralačkom plodnošću. Iako se ponajviše istakla u poeziji, pisala je i prozu i drame. Za svoje umjetničko stvaranje dobila je niz priznanja i nagrada. Među njima valja istaknuti nagradu Poeta oliveatus na manifestaciji „Croatia rediviva: Ča, Kaj, Što – baštinski dani“ 1995. godine, nagradu „Tin Ujević“ 2003. godine za zbirku soneta „Suze putuju“, dvostruku „Nagradu Vladimir Nazor“, 1959. godišnju nagradu i 1982. godine za životno djelo te povelju Visoka žuta žita 2002. na Pjesničkim susretima u Drenovcima za sveukupni književni opus i trajni doprinos hrvatskoj književnosti.

Vesna Parun rođena je 10. travnja 1922. na otoku Zlarinu blizu Šibenika. Osnovnu je školu završila na Visu, a gimnaziju je pohađala u Šibeniku i Splitu gdje je 1940. maturirala. Bila je odličan učenik i već se od 14. godine uzdržavala podučavanjem. U jesen 1940. upisala je studij romanistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Onda je došao rat, bježanje u Split, povratak u Zagreb (1942). Poslije završetka rata nastavila je studij na Filozofskom fakultetu, ali je tada upisala čistu filozofiju. Godine 1947. radila je na pruzi Šamac–Sarajevo, oboljela je od tifusa, a u isto je vrijeme doživljavala krize zbog nesretne ljubavi koja je trajala od 1938. Sve su to bili razlozi prekida studija. Od 1962. do 1967. boravila je u Bugarskoj gdje se udala, razvela i doživjela novi niz nedaća. Od tada je živjela uglavnom u Zagrebu i radila kao slobodni književnik.

Trenutak za pjesme

Vesna Parun

Čežnja
Čovjek kojeg progoni vatra
Da si blizu
Dom na cesti
Dosada ili tko zna kakav dan
Elegija
Gong
Lice u sjeni
Manifest ljubavi
Mati čovjekova
Ne pitaj više
Nismo se mogli sjetiti
Rasanjeni
Stablo
Stari obred pred kojim blijedim
Ti koja imaš nevinije ruke
Ushit
Za sve su kriva djetinjstva naša
Zahvalnost
Zavjet

BARČA – KUD Podravina iz Barče ove godine slavi petu obljetnicu utemeljenja, koju žele obilježiti i prigodnom svečanošću, sa svojim Orkestrom Vizin i koreografkinjom Vesnom Velin. Probe su tjedne, svakoga mjeseca KUD ima barem jedan nastup.

BARČA – Na poticaj i pod pokroviteljstvom tamošnje Hrvatske samouprave u tijeku je tečaj hrvatskoga jezika koji se odvija u dvije skupine: za napredne i početnike. Novost je da se od početka školske godine u srednjoj školi Drávavölgyi odvija nastava hrvatskoga kao stranoga jezika u skupini koja broji osam učenika.

Književni večer u spomin Ivana Muškovića

Ivan Mušković

Jačkarice zbora Peruška Marija prvi put su si oblikle novu pratež

Hrvatsko katoličansko omladinsko vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana je priredilo književni večer u spomin Ivana Muškovića, pokojnoga židanskoga farnika, pjesnika i književnika, povodom 80. obljetnice njegove smrti.

Ivan Mušković je rođen u Velikom Borištofu 18. augustuša 1948. Pisao je udžbenike na hrvatskom jeziku za hrvatske školare Jurske biskupije. Od 1876. postaje farnik Hrvatskoga Židana i službuje u ovom sridnjegradišćanskom selu sve do svoje smrti, 1930. ljeta. Pripadao je tadašnjoj narodnoj inteligenciji skupa s Mihovilom Nakovićem, Matom Karallom i Matom Meršićem Miloradićem. U ovom razdoblju su osnovane prve gradišćanskohrvatske novine, neumorno je, lipo i razumljivo pisao za Naše Novine, uredio katekizme, knjige za vjeronauk, uglavnom prevedene iz ugarskoga jezika. Sa

svojimi djeli se zalagao za učvršćenje vjere u narodu. Biškupska pisma je redovno preveo na hrvatski za hrvatske vjernike. Bio je objubljen farnik i izuzetno milosrdan človik, svaki dan je pri svojem stolu pogostio dva-tri siromahe, zbog čega su ga u selu ljudi jako poštovali i svenek s ljubavlju na njega spomenuli. Prilikom 80. obljetnice njegove smrti spomin-priredba se je začela s hrvatskom mašom zadušnicom u mjesnoj crikvi, ku je celebrirao Ivan Jelić, dušobrižnik Velikoga Borištofa. Muzički su mašu oblikovali muška klapa iz Velikoga Borištofa ter Omladinski tamburaški sastav Židanci. Potom su položeni vijenci spominka pri njegovom obnovljenom grobnom spomeniku, kade su se svim nazočnim obratili i dva načelniki, jer vjerojatno će

velika ličnost Ivana Muškovića, poslije toliko ljet, biti daljnja kopča u približavanju, znamda i povezivanju dvih općin. U kulturnom domu je profesorica Matilda Bölc dala kratki osvrt o djelovanju židanskoga jubilara. U kulturnom programu su sudjelivali dičji tamburaši Židanci, HKD Čakavci i jačkarni zbor Peruška Marija.

Ovom prilikom je prvi put predstavljena nova pratež jačkaric ka je sašijena uz materijalnu pomoć Hrvatske državne samouprave, mjesne Hrvatske manjinske samouprave i Hrvatskoga katoličanskoga omladinskoga vjerskoga i kulturnoga društva Hrvatskoga Židana.

-Tiho-

Foto: Petar Horvat

Obnovljeni grobni spomenik Ivana Muškovića u židanskom cimitoru

Amatersko kazališno društvo iz Bačina 1947. godine u igrokazu „Mladi pastir“

KOLJNOF – Mjesna samouprava jur četvrti put je potvrdila Margitu Földi-Farkas, peljačicu čuvarnice, u svojoj funkciji na pet ljet iako je mjesna Hrvatska manjinska samouprava kritično primila falingu hrvatskoga odgojnoga programa. Čuvarnicu trenutačno pohađja 75 djece u tri grupa.

PETROVO SELO – Igrokazačko društvo dotičnoga sela Vas srdačno poziva na svoj 20. jubilej, 6. novembra, u subotu, u petrovski kulturni dom. U 16 uri dokumentarnu izložbu o 20-ljetnom djelovanju otvara veliki poštovatelj petrovskog teatra Lajoš Škrapić. Za pozdravnimi riči slijedu nastupi partnerskih, prijateljskih društava iz Hrvatske, Austrije i Ugarske. S kratkom predstavom će jubilarom čestitati člani Hrvatske čitaonice iz Hercegovca, kazališna grupa Hrvatskoga Židana, Dugava iz Pinkovca, a naravno da će se na domaći daska i ovput pojaviti slavljениci s kratkim kusićem, pod režijom Ane Škrapić-Timar. Veliku jubilarnu svetačnost zatvara bal s Pinkicom.

KOLJNOF – Trideset i pet ljet tamburanja u Koljnofu, pod tim nazivom se svečuje tamburaški žitak u spomenutom sridnje-gradišćanskom naselju 6. novembra, u subotu, početo od 19 uri, u mjesnom kulturnom domu. Na rođendanskom programu nastupaju Tamburaški orkestar „Mihovil Naković“, Tamburaški orkestar iz Buševca, Goranci, Koljnofski stari tamburaši, Tamburaški sastav Siget, Tamburaški orkestar Kajkavci, „Od srca do srca“, tamburaši iz Markuševca, Koljnofske tamburašice, Štrabanci i Koljnofski tamburaši.

KOLJNOF – Koljnofsko hrvatsko društvo 7. novembra, u nedilju, svečuje 20. obljetnicu svojega utemeljenja, a srdačno Vas poziva na jubilarni program. U 14 uri se otvara izložba u mjesnom kulturnom domu; nazočne će pozdraviti predsjednik KHD-a Franjo Grubić. U okviru kulturnoga programa predstaviti će se Veseli Gradišćanci iz Unde, Graničari iz Fileža, Koljnofsko kolo, Poljanci iz Vulkaprodštova, školski tamburaši, Koljnofska ženska klapa Golubice i Koljnofski tamburaši. Na kraju programa svi su pozvani na vinokušanje i druženje.

BUDIMPEŠTA – Učenici bizonjske osnovne škole, njih 80, u pratnji nastavnika, u četvrtak, 28. listopada, boravili su u jednodnevnom posjetu glavnom gradu Mađarske. Za vrijeme svoga boravka posjetili su budimpeštansku Hrvatsku školu, sudjelovali na satu hrvatskoga jezika i književnosti, a potom obilazili znamenitosti grada.

Keresturska samouprava misli na buduće naraštaje

Nova športska dvorana, obnovljeni dom kulture, osnovna škola i dječji vrtić, izgradnja novoga dječjeg igrališta – sve su to znakovi da Kerestur ozbiljno ulaže u svoju budućnost, osigurava najsuvremenije uvjete učenja, življenja i budućim naraštajima u naselju. Novi će objekti dati mjesto i ovogodišnjemu državnom Danu Hrvata.

Lajoš Pavlic

Golema su se ulaganja u Keresturu ostvarila, što je u današnjim prilikama čudno, naime ove se godine u naselju ostvarilo ulaganje vrijedno više od 580 milijuna forinti, dok se neka naselja bore za puki opstanak. Napredak se u

Keresturu ne zaustavlja, dogodine se predviđa obnova i dogradnja liječničke ordinacije s ordinacijom za pedijatra i za patronažnu sestru.

Lajoš Pavlic, bivši i sadašnji načelnik, imao je, a i nadalje ima pozitivnu viziju, nije odustao od raznih pokušaja da se u selu ostvari športska dvorana.

Kratka povijest športske dvorane

O modernizaciji odgojno-obrazovne ustanove, odnosno izgradnje športske dvorane razmišljalo se već 1989. g. kada je proširena školska ustanova, no prvi konkretni koraci učinjeni su 2000. kada je izrađen predinvesticijski plan za športsku dvoranu. Godine 2002. bilo je pokušaja s novim planom, zamisljalo se da se športska dvorana izgradi tako da spoji dom kulture i školsku zgradu. Samouprava se javila na tzv. PPP program, ali tom programu nije odgovarao taj plan jer tu se radilo o pretfinanciranju i selo bi dvoranu dobilo u najam na deset godina, tek nakon

toga bi postala njegovim vlasništvom, no troškovi najamnine bili su visoki, pa je samouprava odlučila da se u taj program ne uključi. Sljedeći je pokušaj bio 2006. kada je predan namjenski natječaj, ali upravo te godine nije bilo potpore za takav natječaj. Konačno 2007. je samouprava predala natječaj za Zapadnozadunavski operativni program u tematici osuvremenjivanje obrazovanja u naselju, koji je konačno uspio. Zanimljivo je da kada je potpisan ugovor o potpori 2009.g., upravo je istekao rok građevinske dozvole i trebalo je planove ponovno dati izraditi, prema kojima je već i ostvarena športska dvorana.

Što sadrži novo ulaganje?

Športska dvorana s hodnicima obuhvaća 1070 četvornih metara, dom kulture se povećao na 380 četvornih metara, ugrađeno je potkrovlje u domu kulture, u kojem su prostorije za radionice, urede, ima mjesta za izložbu, na prizemlju su svlačionice, obnovljena je knjižnica i pozornica s gledalištem, predvorje se proljepšalo i sve je dostupno i osobama s invaliditetom, ugrađeno je čak i dizalo. Postavljeni su solarni kolektori na zgradu, čime se štedi energija, topla voda se grije s obnovljivim izvorom energije. Školska zgrada s dječjim vrtićem također je dostupna osobama s invalidnošću, u svima se mogu pronaći znakovi za slijepe i slabovidne, svaki je natpis dvojezičan. U njima je obnovljena izolacija, građevna stolarija, oko svakog zdanja izgrađeno je parkiralište. To golemo

Nova športska dvorana

ulaganje vrijedno je 500 milijuna forinti, od čega 405 milijuna financira Europska Unija preko Regionalnog operativnog programa, a 95 milijuna treba dodati naselje, naravno, to može financirati samo kreditom od Mađarske narodne banke, uz čije kredite i država daje povlastice. Kredit će se isplaćivati 15 godina, godišnje 8–12 milijuna forinti. Neće biti lako to izgospodariti, ali se načelnik nada da će uspjeti jer ove godine istječu prijašnji krediti naselja i moći će se usredotočiti samo na novonastale kredite.

Odlučili smo se za taj teret jer i vijećnici samouprave shvatili su da ako ovu priliku propustimo, proći će sigurno najmanje još jedno desetljeće dok će selo imati mogućnosti izgraditi športsku dvoranu, no je li bi tada bilo dovoljno djece, i to se postavilo, naime ako ustanova ne raspolaže suvremenim uvjetima odgoja i obrazovanja, roditelji radije upisuju svoju djecu u gradove. Ako naše selo želi imati budućnost, treba misliti na nove generacije, jer su ova ulaganja već za njih. Ne smije se zaboraviti ni pogranični položaj sela, koji će imati još više mogućnosti nakon ulaska Hrvatske u Europsku Uniju. U našem naselju će biti odgovarajućeg mjesta za razne priredbe, konferencije, kulturne priredbe, sajmove i druge međunarodne manifestacije – kazao je za naš tjednik načelnik Lajoš Pavlic.

Osim što je dala izgraditi novu športsku dvoranu i proširiti dom kulture, samouprava je otvorila i novi status, za voditeljicu doma izabrana je Eržebet Deak, koja je zadužena da se ta zdanja ispune i sadržajima, a knjižničarka Eržebet Špírk dobila je zadatak raspoređivanja uporabe športske dvorane. Za športsku se dvoranu na sat plaća 2500 Ft, rezervirati se može na telefonu doma kulture. U njoj se nalazi teren za rukomet, košarku, mali nogomet i odbojku, a nabavit će i mrežu za tenis.

Druga ulaganja u naselju

Također ove godine, riješen je odvod oborinske vode u Kalacibi (dio Kerestura). Vrijednost te izgradnje je 55 milijuna forinti, a asfaltirana je i cesta u Ulici Magyar u vrijednosti od 6,5 milijuna forinti. Dana 15. listopada predano je i novo igralište u Kalacibi, ulaganje od 13 milijuna forinti. Postavljene su drvene igračke, penjalice, tobogani i ljuljačke europskog standarda.

Ulaganjima nema kraja, mjesna samouprava uspješno se natjecala kod Regionalnog operativnog programa zapadnog Zadunavlja za obnovu i proširivanje liječničke ordinacije. Ordinacija je izgrađena još u 70-im godinama i sazrela je njezina obnova. Bit će izgrađena i ordinacija za pedijatricu i za patronažnu sestru. Ulaganje je vrijedno 55 milijuna forinti. Upravo je u tijeku javna nabava, a predaja doma zdravlja planira se u kolovozu 2011. g. U naselju vrlo dobro surađuju ustanove i mjesna samouprava, svaka od njih pripazi na natječaje, pa sa zajedničkim snagama uspijevaju razni projekti, poput projekta obrazovanja na osnovi kompetencije izgradnje pristaništa čamaca na Muri. Načelnik se nada da će sa zajedničkim snagama ostvariti i vrlo željeni most na Muri, za koji je samouprava također već mnogo učinila.

Beta

„Velika nagrada zlatnoga pauna” opet u vlasništvu umočkih Kajkavcev

Tamburaška djelaonica u Umoku lani je svečevala desetu obljetnicu. Tom prilikom je izdana i njeva četvrta CD-ploča, pod naslovom Kajkavci – 10 zlatnih godina. Da ov muzički sastav pod peljanjem Ivana Sallmera, a sad najnovije pod dirigiranjem Adama Horvata redom žanje uspjehe, to dokazuje i najfriži rezultat. Savez ugarskih jačkarnih zborov i muzičkih sastavov (KÓTA) i ljetos je priredio naticanje za kvalificiranje muzičkih sastavov, zborov i solistov. U subotu, 9. oktobra, u jurskom domu kulture se je pozivu odazvalo šesnaest pjevačev i muzičkih grup, med njimi i naši Kajkavci. Predsjednik žirija dr. Imre Olsvai, kompozitor i istraživač narodne muzike, po odluci stručne komisije je uz šest naticatelje i Umočanom uručio ugledno glazbeno priznanje „Veliku nagradu zlatnoga pauna”, koje je po lanjskoj muzičkoj gali KÓTE u Alsópáhoku, ljetos jur po drugi put, predano odličnomu tamburaškomu sastavu. Gratuliramo!

-Tiho-

KANIŽA, ČAKOVEC – Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado, profesionalni folklorni ansambl, 18. studenog u čakovečkom Centru za kulturu održat će cjelovečernji plesni koncert „Šokački sastanak – Slavonijom, Baranjom i Bačkom”. Priredba se ostvaruje u sklopu projekta Kača, Kaniža–Čakovec, sufinanciranog iz IPA programa Europske Unije. Za tu manifestaciju kaniška Hrvatska manjinska samouprava za hrvatsku zajednicu narečenoga grada i njezine okolice organizira putovanje autobusom na koncert.

MIŠLJEN – Dom kulture očekuje fotografije o prošlosti Mišljena, koja su otkrile razna događanja u životu žitelja grada. Tematika je neodređena, primjerice fotografije mogu biti o vjenčanju, rođendanu, običaju itd. Uza slike treba priložiti kada i gdje je nastala snimka te autorovo ime. Po planu, 3. rujna 2011. godine u okvirima Dana sela Mišljena priredit će se izložba na otvorenome, a zanimljivost joj je da će panoi biti postavljeni na mjesto nastanka fotografije. Građa izložbe bila bi ujedno i temelj stalnog postava. Fotografije se očekuju do 15. travnja 2011. godine, a mogu se dostaviti osobno, poštom ili elektroničkim putem.

BUDIMPEŠTA – Budući da se na savjet liječnika pijanist András Schiff odrekao zajedničkog nastupa s Budimpeštanskim ansamblom Fesztivál, mjesto njega na turnejama Ansambla 2010/2011. godine nastupa mladi pijanist iz Hrvatske Dejan Lazić. Riječ je o turnejama po Kini, Italiji i Francuskoj, te u Antwerpenu, Buneos Airesu i Sao Paulu. Dejan Lazić (Zagreb, 1977) studij glasovira, klarineta i skladanja završio je u rodnome gradu te nastavio na salcburškome Mozarteumu. Lazić je već u više navrata zajednički nastupao s narećenim Ansamblom.

BUDIMPEŠTA – Đačka samouprava HOŠIG-a u srijedu, 27. listopada, priredila je prisjećanje na hrvatskoga književnika, latinista, sveučilišnoga profesora poetike, arheologije, numizmatike te knjižničnog kustosa Matiju Petra Katančića, povodom njegove 260. godišnjice rođenja i 135. obljetnice smrti. Povorka sa svijećama krenula je u 16 sati od zgrade Hrvatske škole do Batthyányeva trga. U Franjevačkoj crkvi kod groba hrvatskoga velikana učenik škole Tamás Szekeres pročitao je Katančićev kratak životopis, a u ime Đačke samouprave vijenac na pjesnikov grob položila je Ilderina Kovačević, a potom je slijedio recital Šare Novak. Tom se prigodom molilo i zapalilo svijeće u znak sjećanja na pokojnoga. Sutradan, 28. listopada, s početkom u 12 sati, u knjižnici Hrvatske škole o Hrvatima u Budimu predavanje je održao Dinko Šokčević.

Županijski susret hrvatskih učenika u Baćinu

Jezično natjecanje, druženje i zabava

U suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Baćina i mjesne osnovne škole, u petak, 15. listopada, priređen je već tradicionalni Županijski susret hrvatskih učenika na kojem se okupilo 125 učenika iz sedam naselja te osam škola s predmetnom i dvojezičnom nastavom hrvatskoga jezika. Osim domaćina, Susretu koji je upriličen u školskoj športskoj dvorani, odazvali su se učenici dviju bajskih škola: Opće prosvjetno središte Šugavica s Dolnjaka i Opće prosvjetno središte na Vancagi, zatim Dušnoka, Gare, Kaćmara, Kalače i Santova.

Dio sudionika: Ptice selice OPS Šugavica – Baja

U nižim razredima 1. mjesto osvojili su Tamburaši – Santovo

U ime domaćina okupljene je u športskoj dvorani pozdravio ravnatelj škole László Tamaskó. Nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne, u ime organizatora sudionike Susreta, prije svega učenike i njihove nastavnike te uzvanike, pozdravila je učiteljica hrvatskoga jezika Marija Prodan, ujedno i glavna organizatorica. Među najvažnijim ciljevima istaknula je okupljanje djece hrvatskoga podrijetla radi jačanja i očuvanja samobitnosti, te njegovanja hrvatskoga jezika, druženja kroz igru i natjecanja.

«Drago nam je što smo se opet u tako lijepom broju okupili. Zahvalni smo i ponosni što se prijavilo toliko učenika» – reče uz ostalo Marija Prodan, koja je ujedno najavila dvodijelno natjecanje iz hrvatskoga jezika rješavanjem pismenih zadataka na temu «Jesen» i u zabavnim vještinama. Kako je dodala, to je susret učenika koji su se već sprijateljili u Maloj ljetnoj školi hrvatskoga jezika u Santovu odnosno u Jezičnom taboru Hrvatske državne samouprave u Vlačićima na otoku Pagu, uvjereni da su jedva čekali ponovni susret. Potom je predstavila domaćine: Franju Anišića, predsjednika mjesne Hrvatske samouprave, i Lászla Tamaskóa, ravnatelja baćinske škole, zatim i goste:

predsjednika Hrvatske državne samouprave Mišu Heppa, predsjednika Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i ravnatelja Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova Josu Šibalina, predsjednicu Bačkog ogranka SHM-a Angelu Šokac Marković, načelnicu sela Ilonu Žebić, lektora hrvatskoga jezika na bajskoj visokoj učiteljskoj školi, Maria Berečića, ravnateljicu HOŠIG-a u Budimpešti Anicu Petreš Németh, doravnateljicu Anu Gojtan te profesoricu HOŠIG-a Miroslava Krleže i autoricu hrvatskih udžbenika Janju Živković Mandić. Svojom nazočnošću Susret su uveličale generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov i konzulicu za kulturu i obrazovanje Katja Bakija, koje su se zbog drugih obveza priključile nešto kasnije. U okviru natjecanja iz hrvatskoga jezika na temu «Jesen», posebno u kategorijama nižih i viših razreda, učenici su se nadmetali u petočlanim družinama. Bilo je popunjavanja radnih listića, lova na lisice i nizanja paprike, te drugih zabavnih sadržaja. Sve vrijeme čula se hrvatska glazba, kojom je stvoren veseo ugođaj, uz pjesmu i druženje, a na kraju zaigralo se i u kolu. Nakon objeda svečano su proglašeni rezultati i dodijeljene nagrade, a tom su prigo-

dom svim sudionicima uručene spomenice za sudjelovanje i osvojeni plasman. Susret je završen druženjem i plesačnicom. U nižim razredima nadmetalo se deset družina iz osam škola, odnosno sedam naselja: 1. mjesto osvojila su Tamburaši iz Santova, tri 2. mjesta osvojili su Šišmiš – Baćino 1 i Zgodne mačke – Baćino 2 te Magla – Šugavica 1, a dva 3. mjesta pripala su Vilama – Vancaga 1 i Plavom moru – Kalača. U višim razredima pak nadmetalo se 14 družina iz osam škola, odnosno sedam naselja: 1. mjesto osvojile su Vancaške djevojke – Vancaga 2, 2. mjesto Mojsije – Santovo 2, a 3. mjesto Pametna jaja – Vancaga 1.

Dodajmo kako je priredba ostvarena potporom Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Narodnosne zaklade Bačko-kiškunske županije, Atomske centrale u Pakši (Paks), Bernadete Martin Banyai iz Baćina, gđe Fekete – prodavaonice voća i povrća iz Baćina, i pekare Seki iz Kalače. Baćinski je Susret još jednom potvrdio da za ovakvim okupljanjima ne samo da postoji potreba nego su ona najbolji izraz zajedništva i jačanja svijesti o pripadnosti hrvatskoj zajednici.

S. B.

Dio sudionika nižih razreda

Zgodne mačke iz Baćina bile su druge u nadmetanju nižih razreda

Berbeno veselje u vrtiću na bajskom Dolnjaku

Djeca se predstavila prigodnim kulturnim programom

Prošle subote, 16. listopada, u Vrtiću u Kinizsievoy ulici, koji djeluje u okviru Općeprosjetnoga središta „Šugavica” na bajskom Dolnjaku, gdje se odvija odgoj na hrvatskom jeziku, održano je tradicionalno Berbeno veselje, koje se priređuje još od 1999. godine.

Izradila: Dijana Kovači
iz Fičehaza

Veselica je otvorena prigodnim kulturnim programom uz recitacije, dječje igre i plesove na hrvatskom i mađarskom jeziku u narodnoj nošnji, koji su, kao što je uobičajeno, prikazala djeca velike skupine, ove godine pod vodstvom odgojiteljice Milice Gugan Pál.

Kako nam uz ostalo reče voditeljica spomenute skupine, u početku su berbenu zabavu priređivali petkom, a budući da je zanimanje veoma poraslo, odlučili su je premjestiti na subotu kako bi mogli zajedno slaviti s roditeljima. Raduje ih što je velik odaziv roditelja, što se zajedno dobro osjećaju.

„Već dva tjedna pripremamo se za taj blagdan, vježbali smo prigodne pjesmice, pjesme, plesove na hrvatskom i mađarskom jeziku. Cilj nam je obnoviti berbene običaje i da se zabavljamo, a roditelje smo zamolili da nam donesu domaće kolače i sokove” – istaknula je Milica Gugan Pál. Priredbena dvorana uljepšana je malom izložbom izvorne bunjevačke muške i ženske nošnje, starinskim predmetima, kao što je prelja i drugo, a na hodniku je priredena i izložba dječjih crteža

na temu jeseni i berbe. Nakon programa uslijedila je plesna zabava uz živu glazbenu pratnju, a mogli su se kupiti sendviči, kolači i sokovi. Jednako tako roditeljima se nudilo na prodaju vino, med, a bilo je i peretaka.

Na početku jeseni, prva veća priredba bila je dobra prigoda da se upoznamo s radom vrtića i brojem djece. Ove jeseni imaju upisano 80 djece u tri skupine: maloj, srednjoj i velikoj, a svi oni sudjeluju u odgoju na hrvatskome jeziku. Hrvatski se odgoj odvija u obliku zanimanja, a i u svakodnevnom radu rabi se hrvatski jezik. Za sve svečane prigode djeca i njihove odgojiteljice odijevaju narodnu nošnju.

Do kraja godine nemaju velikih priredaba, ali već za siječnju pripremaju natjecanje u kazivanju stihova, zatim očekuju poziv na Veliko bajsko prelo na kojem redovito nastupaju, organizirat će i tradicionalni susret za hrvatske odgojiteljice, a svake godine u ožujku imaju i Narodnosni dan, koji obilježavaju prigodnim kulturnim programom.

S. B.

Kup podravskih ribiča

BUDIMPEŠTA – Zemaljsko vijeće Saveza Hrvata u Mađarskoj u subotu, 6. studenoga, s početkom u 10 sati, u vijećnici Hrvatske državne samouprave (Budimpešta, Bíró L. u. 24) održat će sjednicu. Članovi narečenog tijela raspravljat će o budućem sazivu Skupštine Hrvatske državne samouprave i ostalim pitanjima te prijedlozima.

PEČUH – Proslava mađarskoga nacionalnog praznika 23. listopada, u Pečuhu je bila nesvakidašnja, ali je oduševila sve one koji su joj nazočili i kao scenski akteri i kao promatrači. U scenskom programu po pečuškim trgovima i ulicama, mladi ljudi pokretom, plesom, zvukom, odjećom, poratnim rekvizitima, starim kamionom iz 1956. godine iz kojeg su iskakali i sa zastavama u rukama revolucionara, oživili su događanja otprije više od pedeset godina. Programu su sudjelovali plesači dvaju hrvatskih folklornih ansambala, KUD-a Tanac i KUD-a Baranja, nekolicina članova KUD-a Ladislava Matuška iz Kukinja zajedno s pečuškim plesnim ansamblima Mecsek i Mísina, te komlovskim ansamblom Pöndöly.

BUDIMPEŠTA – Udruga hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj u srijedu, 27. listopada, s početkom u 16 sati i 30 minuta, u Croaticinoj vijećnici (Budimpešta, Nagymező u. 68) održava sastanak. Na sjednici će se raspravljati o osnivačkom dokumentu Udruge, planovima za 2010. godinu, a potom slijedi druženje. Članovi Predsjedništva narečene Udruge jesu: predsjednica Katarina Gubinski Takač te dopredsjednici Marko Dekić i Stipan Vujić.

PEČUH, OSIJEK – Sveučilište u Pečuhu, kao nositelj projekta, te partneri: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i osječki Medicinski fakultet, uspješno su se natjecali za europske fondove s projektom CABCOS „Prekogračna biotehnoška suradnja i održiva regionalna zdravstvena industrija”. Vrijednost projekta je 346.700 eura, a glavni mu je cilj utemeljenje infrastrukture za zajedničko istraživanje komplementarne biotehnologije na medicinskom fakultetu dvaju gradova. Projekt omogućuje da se izgradi transgenetski/SPF kuća za životinje, čime se dobiva mogućnost da za razna istraživanja na raspolaganju stoje transgenetičke životinje. Laboratorijsko držanje životinja pod strogim je nadzorom Europske Unije. Istraživanja u takvim laboratorijima nude goleme mogućnosti u farmaceutskim istraživanjima.

PEČUH – U sklopu suradnje hrvatskih manjinskih samouprava Pečuške mikroregije, 29. listopada održava se sastanak u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe, s početkom u 17 sati. Teme su sastanka: organiziranje božićnog koncerta 2010. g., predviđeni programi manjinskih samouprava u 2011. godini.

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije i šeljinske Hrvatske samouprave, četvrti put je 2. listopada organizirano natjecanje u ribolovu, ove godine u Šeljinu (dva puta u Izvaru, lani u Šeljinu) na ribnjaku pokraj bazena i kampu obitelji Bózo. Otvarajući ovo međunarodno natjecanje, dobrodošlicu pristiglim družinama (dvadesetak) poželjeli su predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Đuso Dudaš i predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije, ujedno i predsjednik Zajednice podravskih Hrvata Jozo Solga.

Natjecanje je započelo u osam sati izvlačenjem brojeva koji su označavali ribički položaj, i sve do podneva proteklo je na trenutke u atmosferi koja je tjerala ribe s udice. Cilj je susreta bio druženje na koje se okupilo stotinjak Hrvata iz Podravine i šire. Tako su po tradiciji, već četvrtu godinu zaredom, natjecanju sudjelovali i članovi Ribičkoga društva Štuka iz Ferdinandovca, u sastavu: Zdravko Hrvojević i Ivica Štuka. Natjecale su se ekipe Martinačkih linjaka (Ambruš Sigečan, Tomo Vaščan); Lukoviški piškori (Đuso Daraboš, Đuro Horvat), Dombolski super tim (Ivo Molnar, Endre Kozma); Barsi balinok (Ladislav Ševo, Ivo Vacko); Brlobaški karasi (Atila Detelić, Ištvan Bogdan); Akadj horogra iz Gamása (Ivo Mrav, Kristina Tapp); Šeljinske pljuce (Imre Dudaš, Ivo Sigečan); daranjski Búdős kukorica (Đuso Gorjanac, Petar Darok); Vizvári sellő (Tibor Hudak, Zoltan Pete); Vaslovački tim (Jozo Egri, Ivo Grekša); Bolski dom (Ivo Radić, Jelena Harastia); Fekete kánya (Đuso Paar, Ladislav Gorjanac); Potonjski orlovi (Ladislav Sinjaković, Jozo Dudaš); Starinske

Družina iz Vajslova: svećenik Jozo Egri, poštari Ivo Grekša u društvu predsjednika vajslovske Hrvatske samouprave Miše Matovića

Martinački linjaci, Ambruš Sigečan i Tomo Vaščan, pobjednici natjecanja. Na slici s generalnom konzulicom Ljiljanom Pancirov, predsjednicom martinačke Hrvatske samouprave Đurđom Sigečan te predsjednikom HDS-a Mišom Heppom

Imre Dudaš ulovio je najveću ribu natjecanja, s njim je u šeljinskoj družini bio Ivo Sigečan

Posebna nagrada pripala je Zlatnim ribama iz Daranja

štuke (Jozo Perjaš, Nandor Dudaš); Sigetski Zrinski (Pavo Dudaš, Regina Dudaš); Novoseljanski somi (Bela Silađi, Pavo Kovač).

Objava konačnih rezultata, i mjerenje ribe priča je za sebe, a protekla je u izvrsnom raspoloženju. Kao prva, uručena je posebna nagrada skupini žena iz Dombola, skupini Zlatne ribe koju čine Anita Sinjaković Darok i Zsófia Szalai.

Zdravko Hrvojević iz Ferdinandovca dobio je posebnu nagradu za ulov najmanje ribe, a Šeljinc Imre Dudaš posebnu nagradu za ulov najveće ribe; Imre Dudaš je bio u šeljinskoj družini, zajedno s Ivom Sigečanom.

Družine hrvatskih manjinskih samouprava pokazale su kako su vješti ribiči, koji su se strogo pridržavali propozicija natječaja: nakon ždrijeba zauzeli su mjesta, marljivo su hranili ribe do 8:30, služili su se s dva štapa (dvije udice, na dnu ili s cepom), ulovljenu ribu žurno su oslobađali udice, stavljali u rcilo, pa u vodu... Zabranjeno je bilo natrag pustiti ulovljenu kesegu, babuške (karase), manjice (pastate). Natjecatelji su mogli zadržati ulov ili ga vratiti u jezero nakon ocjenjivanja, naravno, ako je riba bila zdrava.

Ocjenjivala se svaka ulovljena riba, svaki gram vrijedio je jedan bod; ako je bilo jednako mase, uzimao se u obzir broj ulovljenih riba, pa najteža ulovljena riba; Pobjednik je natjecanja skupina s najviše postignutih bodova.

Kup podravskih ribiča, na rok od godinu dana, drugu godinu zaredom, osvojila je družina martinačke Hrvatske samouprave, Martinački linjaki, u sastavu: Ambruš Sigečan i Tomo Vaščan. Oni su se obvezali kako će gravirati na kup datum pobjede i ime samouprave na estetski način.

Dodijeljene su nagrade i za prvo, drugo i treće mjesto: pehar i povelja. Najbolje u sve-

Mjerenje nije bio lak zadatak

mu bila je hrvatska riječ koja se čula tijekom natjecanja i kod objeda. Dodjeli nagrada sudjelovali su i Mišo Hepp, predsjednik Skupštine HDS-a, te generalna konzulica Ljiljana Pancirov i konzulica Katja Bakija. Za izvrstan objed pobrinuli su se Sándor Bózo i Ruža Šebešćen te ostali pomagači. Natjecanje je ostvareno uz potporu Hrvatske državne samouprave, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Zemaljskog Društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva, Hrvatske samouprave Šomođske županije, mjesnih i hrvatskih samouprava, Zajednice podravskih Hrvata, te niza poduzetnika.

Branka Pavić Blažetin

IV. SUSREĆ HRVATSKIH SREDNJOŠKOLACA 2010

„Kako biti hrvatskim srednjoškolicem izvan Hrvatske“

Matica hrvatska Pečuh već desetak godina uspješno djeluje u skladu sa svojim statutom. Među svojim zadaćama smatra veoma važnim jačati manjinski identitet mladog naraštaja, budućih hrvatskih intelektualaca, stoga već tradicionalno organizira susret srednjoškola. Pri tim susretima sudionici se upoznaju s problemima manjina iz različitih krajeva.

Susret hrvatskih srednjoškola već je tradicionalna priredba Matice hrvatske i unatoč oskudnim financijskim sredstvima. *III. Susret hrvatskih srednjoškola* održan je 13. i 14. studenoga 2009. godine uza sudjelovanje 20-ak hrvatskih srednjoškola iz Pečuha, Mohača, Serdahela, Sumartona, Martinaca, Santova itd.

Tijekom dvodnevne manifestacije održano je predavanje o povijesti Matice hrvatske, predstavili su se srednjoškolci, pogledan je dokumentarno-igrani film o zagrebačkoj rock-sceni s početka 80-ih „*Sretno dijete*“, organiziran je izlet u Mohač gdje je posjećen Muzej Dorottye Kanizsai i uza stručno vodstvo ravnatelja Jakše Ferkova razgledana etnografska izložba te posjećen Spomen-park posvećen Mohačkoj bici u Šatorišću (Sátorhely).

Ovogodišnji *Susret hrvatskih srednjoškola* održat će se od 12. do 13. studenoga 2010. u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže u Pečuhu, uza sudjelovanje četrdesetak učenika, pedagoga, predavača i članova Matice hrvatske Pečuh. Osim hrvatskih srednjoškola iz Mađarske, sudjelovali bi i gosti, Hrvati iz Subotice, te srednjoškolci iz matične zemlje Hrvatske (Osijek, Zagreb). Srednjoškolci će predstaviti svoje škole i sredine iz kojih dolaze, a Susret će se odvijati pod motom: *Kako biti hrvatskim srednjoškolicem izvan Hrvatske*. Susretu sudjeluju: HOŠIG, Budimpešta; Marek J. Strukovna škola, Mohač; Predstavnici Matice hrvatske iz Subotice; Predstavnici Matice hrvatske iz Osijeka; Hrvatska gimnazija Miroslava Krleže iz Pečuha, Polaznici mađarskih srednjih škola, ako su pripadnici hrvatske nacionalne manjine i govore hrvatski jezik (Baja, Kapošvar, Kaniža, Sambotel, Šopron itd.), predstavnici Matice hrvatske Pečuh; gosti predavači.

HARKANJ – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja, 5. studenoga u tom se gradu organizira već tradicionalni Hrvatski dan, kojemu sudjeluju folklorna društva, tako domaćini, Mješoviti pjevački zbor, KUD Ladislava Matuška iz Kujinja, a Dan počinje misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi koju će služiti velečasni Ladislav Ronta.

PEČUH – Hrvatski klub Augusta Šenoa 27. listopada u galeriji narečenoga Kluba (Esze T. u. 3) priredio je otvorenje izložbe klesara i drvorezbara Erwina Kramerera. Izložbu je otvorila generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov. Izložba je otvorena za javnost do 6. studenoga, radnim danom od 12 do 17 sati. Priredbu podupire Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj.

BAJA – Na bajsnoj učiteljskoj školi od 9. do 10. studenoga priredit će se Dani mađarske znanosti. Ustrojit će se konferencija kao dio niza državnih svečanosti, pod nazivom „Znanost bez granica – Izazovi i mogućnosti na granici znanstvenih disciplina”. Tako će 9. studenoga od 10 do 13 sati biti plenarna izlaganja, a od 14.30 rad počinje u sekcijama; Istraživanja iz oblasti „mudroslovnih”/filozofskih, umjetničkih i društvenih znanosti; Istraživanja iz oblasti tehničkih i prirodnih znanosti; Referati iz oblasti istraživanja; Referati predavača i doktoranata koji su dobili nagrade prilikom natječaja iz oblasti strategije istraživanja; Znanstvena istraživanja visokoškolskih studenata; S brigom za talentirane u interesu znanosti; Predstavljanje strateških zamisli visoke škole i srednjih škola; Predstavljanje istraživačke radionice smjera Međunarodni studiji.

BUDIMPEŠTA – HOŠIG je dobio potporu od 2,1 milijuna forinti od bivše Hrvatske samouprave IX. okruga, koja je svota utrošena za kupnju ovih sredstava: četiri tambure, dva projektora s platnom, tri računala s ekranom, dva laptopa, dva crno-bijela printera, jedan multifunkcionalni printer i jedan kazetofon. Također se ostvario stari plan: opremiti hrvatski jezični kabinet. Kupljeni će projektor pridonijeti osuvremenjivanju jezične naobrazbe. Narodna glazbala, koja je škola dobila zahvaljujući također potpori spomenute samouprave, obogaćuju kulturni život škole i glazbeno samoobrazovanje učenika. Novim će se glazbalima koristiti novonastali školski orkestar. I putem Hrvatskoga glasnika HOŠIG zahvaljuje na pomoći bivšoj Hrvatskoj samoupravi IX. okruga (predsjednici Mariji Šajnović, te zastupnicima Biserki Brindza, Dominiki Angebrandt Garda, Bernadeti Kovač i Stipanu Kovačevu.

Tradicionalni izlet Petrovišćanov u Hrvatskoj

Putni cilj: Orebić, Korčula, Dubrovnik, Medjugorje

U minuli ljeti u organizaciji petroviske Hrvatske manjinske samouprave praktički smo mogli mi Petrovišćani proputovati cijelu Hrvatsku, od Trakošćana prik Rijeke, Biograda, Knina sve do Đakova, Slavenskoga Broda, da bi ovo ljeto Edita Horvat-Pauković, glavna organizatorica ovoga osmoga tradicionalnoga putovanja, donedavna zamjenica mjesne Hrvatske manjinske samouprave, otpeljala najavljenike u najjužniji dio stare domovine na bogati vikend. – *Cilj nam je svenek bio upoznavanje znamenitosti Hrvatske, pohoditi nacionalne parke, i tako morem reći, skoro sva najvažnija mjesta smo posjetili. Našli smo nove veze i tragali za poviješću naših predakova* – je rekla Edita Horvat-Pauković, ka je ovput 19 putnikov otpeljala u južnu Dalmaciju. Prvi dan je pripao napornomu putovanju jer većsto kilometarova je tribi bilo za sobom ostaviti do Orebića, kade su se putnici noćevali. Prava je avantura bila brodarenje do Korčule, posjet Dubrovniku, a otpodne je osigurana vinska tura na poluotoku Pelješcu. Za nedilju je ostalo hodočasno mjesto Medjugorje, otkud je bilo pravoda najteže domom se ganuti. Kako smo od nje nadalje čuli, u dvi grupe bi mogli svrstati putnike. Jedno je čvrsto sime ko svako ljeto znatiželjno čeka izlete i oduševljeno prati sve dogodjaje.

U drugoj grupi vik se pojavljuju nova lica, ovput su bili četirmi Petrovišćani iz Amerike, ki su u četvrtak došli domom, a u petak jur dalje putovali. – *Jedini negativni doživljaj nas je ulovio u Dubrovniku kad smo se odseli s autobusa pred Starim gradom. Morali smo znatnu svotu platiti samo nek zato da izajdemo s autobusa. Kad sam se zapitala kod čovika zašto je to i kako, njegov je odgovor nevjerojatno zvučalo: “Nismo mi vas simo pozvali, nego ste vi sami došli!” Bilo je to čudno jer nismo se navikli na takove neugodne rečenice, ali mislim da to nikako nije lipo od nekoga ki živi od turizma. Polag toga ne željimo da nas Hrvate čekaju s tepihom i kiticami, ali mislim da na svakom mjestu bi se čudili takovoj neprijateljskoj rečenici. Zato i planiram napisati pismo gradonačelniku – se je potužila peljačica izletnikov. Ona na drugo ljeto jur ne planira nikakovo putovanje iako bi imala nadalje plane jer na manjinskom izboru nije izabrana za zastupnicu petroviske Hrvatske manjinske samouprave. Uza to se ufa da ni novo tijelo neće prekinuti ovu tradiciju putovanja jer misli da bi bilo još vridnosti za pogledati i pohoditi druga još za nas nepoznata mjesta, u staroj nam domovini.*

-Tiho-

Foto: Čaba Horvath